

ORIGINAL ARTICLE

Received:2017/06/14

Accepted:2017/06/25

Investigating the Causes of Emigration from Fereydunshahr from the Perspective of Emigrants during 2011 to 2015

Seied Saeed Mazloomi MahmoodAbad(Ph.D.)¹, Mohamamd Hassan Ehrampoosh(Ph.D.)², Mohammad Taghi Ghaneian (Ph.D.)³, Mohsen Askarishahi(Ph.D.)⁴, Seied Alireza Afshani(Ph.D.)⁵, Qasem Ali Nasiri (M.Sc.)⁶

1. Professor, Reserch Center of Social Determinants, School of public Health, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran.
2. Professor, Department of Environmental Health Engineering, School of public Health, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences and Health Services ,Yazd,Iran.
3. Associate Professor, Environmental Science and Technology Research Center, Department of Human Ecology, School of public Health, Shahid Sadoughi University of Medical Science and Health Servies, Yazd, Iran.
4. Assistant Professor, Department of Biostatistics, School of Public Health ,Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran.
5. Associate Professor, Department of Social Welfare and Cooperation, Yazd University, Yazd, Iran.
6. Corresponding Author: M.Sc. student of Human Ecology ,School of Public Health, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences and Health Services, Yazd, Iran. Email: ghasemnasiri2014@gmail.com Tel: 09139894251

Abstract

Introduction: Statistical data show that although the birthrate has been several times higher than the mortality rate during the recent years in Fereydunshahr, the number of residents of this city has declined to a large extent. Therefore, this decrease was attributed to emigration. We conducted this study to evaluate the factors related to emigrations from Fereydunshahr city, Iran.

Method: In this cross-sectional study we investigated 384 emigrants who had left Fereydunshahr during 2011 - 2015. In order to collect the participants, we found the emigrants' new addresses in the target locations. To hit this target, we made coordination with authorities by telephone calls or by personal visits. Later, we distributed the questionnaire on migration-related factors including six components of geographical and climatic, research and educational, political, social, economic, and religious factors.

Data were then analyzed using SPSS version 20 and by running the descriptive statistics, t-tests, and analysis of variance (ANOVA).

Results: Results indicated that the most important causes of emigration from Fereydunshahr city from the perspective of emigrants were economic factors, geographical and climatic factors, research and educational factors, social factors, political factors, and religious factors, respectively. We also found a relation between the demographic information of emigrants and their scoring method regarding the mentioned factors.

Conclusion: Considering the results and the identified priorities in this research, the authorities are required to allocate resources and invest in agriculture, animal husbandry, and public transportation sections of this city. They also should provide convenient access roads to prevent emigration of the rural population.

In addition, research and educational facilities should be promoted, private sector should participate and invest in the industry, and raw materials for agricultural and livestock breeding should be provided. Moreover, we need to consider the geographical and climatic conditions of the region (severe cold and snowfall during the cold seasons) and take the necessary measures to prevent emigration of the young population of this city.

Keywords: Causes of emigration, Emigrants' perspective, Fereydunshahr city

Conflict of interest: The authors declared no conflict of interests.

This Paper Should be Cited as:

Author :Seied Saeed Mzloomi MahmoodAbad, Mohamamd Hassan Ehrampoosh, Mohammad Taghi Ghaneian , Mohsen Askarishahi, SeiedAlireza Afshani, QasemAli Nasiri. Investigating the Causes of Emigration from Fereydunshahr from
Tolooebehdasht Jornal.2018; 17(3): 1-10.[Persian]

بررسی علل مهاجرت از شهرستان فریدونشهر از دیدگاه مهاجرین طی سال های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴

نویسندگان: سیدسعید مظلومی محمودآباد^۱، محمدحسن احرامپوش^۲، محمدتقی قانعیان^۳، محسن عسکری شاهی^۴، سیدعلیرضا افشانی^۵، قاسمعلی نصیری^۶

۱. استاد مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران.
۲. استاد مرکز تحقیقات علوم و فناوری های زیست محیطی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران.
۳. دانشیار گروه اکولوژی انسانی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران.
۴. استادیار گروه آمار و اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران.
۵. دانشیار گروه تعاون و رفاه اجتماعی، دانشگاه یزد، یزد، ایران.
۶. نویسنده مسئول: دانشجوی کارشناسی ارشد رشته اکولوژی انسانی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران. تلفن تماس: ۰۹۱۳۹۸۹۴۲۵۱ Email: ghasemnasiri2014@gmail.com

چکیده

مقدمه: داده های آماری نشان می دهد که در سال های اخیر جمعیت ساکن در شهرستان فریدون شهر رو به کاهش است و لازم به ذکر است که طی همین سال ها میزان مولید چندین برابر مرگ و میر بوده است. بنابراین این کاهش جمعیت مربوط به مهاجرت به خارج (برون کوچی) می باشد، لذا این مطالعه با هدف بررسی عوامل مرتبط با این مهاجرت ها در شهرستان مذکور انجام شد.

روش بررسی: این مطالعه توصیفی تحلیلی به صورت مقطعی بر روی ۳۸۴ نفر از مهاجرانی که طی سال های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ از شهرستان فریدونشهر خارج شده اند انجام شده است. بدین منظور پس از انجام فرایند نمونه گیری با انجام هماهنگی تلفنی و مراجعه حضوری به آدرس جدید مهاجران در شهر یا روستای مقصد، پرسشنامه سنجش عوامل مرتبط با مهاجرت که مشتمل بر شش مولفه (عوامل جغرافیایی و اقلیمی، عوامل آموزشی و پژوهشی، عوامل سیاسی، عوامل اجتماعی، عوامل اقتصادی، عوامل مذهبی) بود، به روش مصاحبه برای ایشان تکمیل گردید. تجزیه و تحلیل داده ها با نرم افزار SPSS نسخه ۲۰ و با کمک آمار توصیفی و آزمون های t-test و آنالیز واریانس صورت گرفت.

یافته ها: نتایج حاصل از پژوهش نشان می دهد که مهم ترین علل مرتبط با مهاجرت در شهرستان فریدونشهر از دیدگاه مهاجرین به ترتیب اولویت عبارتند از: عوامل اقتصادی، عوامل جغرافیایی و اقلیمی، عوامل آموزشی و پژوهشی، عوامل اجتماعی، عوامل سیاسی، عوامل مذهبی. هم چنین مشخص گردید که بین مشخصات دموگرافیک افراد با نحوه نمره دهی ایشان به عوامل ذکر شده ارتباط وجود دارد.

نتیجه گیری: با توجه به یافته ها و اولویت های شناسایی شده در این پژوهش، لازم است تسهیلات لازم جهت سرمایه گذاری در بخش کشاورزی و دامپروری و هم چنین حمل و نقل عمومی و ایجاد جاده های دسترسی مناسب و افزایش خدمات بهداشتی و درمانی در نظر گرفته شود تا از مهاجرت جمعیت روستایی جلوگیری گردد.

واژه های کلیدی: علل مهاجرت، دیدگاه مهاجرین، شهرستان فریدونشهر

این مقاله حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد اکولوژی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد می باشد.

طلوع بهداشت

دو ماهنامه علمی پژوهشی

دانشکده بهداشت یزد

سال هفدهم

شماره: سوم

مرداد و شهریور ۱۳۹۷

شماره مسلسل: ۶۹

تاریخ وصول: ۱۳۹۶/۳/۲۴

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۴/۴

مقدمه

از دیرباز یکی از واکنش های انسان به شرایط زندگی و راه های تلاش برای بهبود شرایط، جابه جایی مکان زندگی و مهاجرت بوده است. مهاجرت در حقیقت واکنش و تصمیم فرد یا خانواده برای تغییر شرایط است که غالباً یکی از بزرگترین تجارب و تصمیم گیری های زندگی است. گرچه ممکن است مهاجرت در موارد نادری یک تصمیم آنی و احساسی بوده باشد، اما در شکل سنتی و یا نوین آن عموماً تصمیمی عقلایی و با ارزیابی شرایط و مقایسه شرایط موجود در مبدأ و مقصد بوده است (۱).

به عقیده پیشکسوتان مطالعات مهاجرت؛ غلبه انگیزه های اقتصادی، قوانین بد یا ظالمانه، مالیات سنگین، عدم جاذبه اقلیمی، شرایط اجتماعی نامساعد و حتی اجبار جریانات مهاجرت را ایجاد کرده و هنوز هم ایجاد می کند (۲).

اولین کسی که به دریافت قوانین مهاجرت به عنوان یک پدیده اجتماعی همت گماشت، یک اقتصاددان انگلیسی به نام روانشتاین بود که در سال های ۱۸۸۵ تا ۱۸۸۹ به طرح قوانین جذب و دفع پرداخت. به عقیده او عوامل جذب اجتماعی، اقتصادی و فیزیکی فرد مهاجر را به سوی مهاجرت جلب می کند و عوامل نامطلوب اجتماعی، اقتصادی و فیزیکی او را از محل اقامت خود دفع می کند (۳).

ردفورد این نظریه را بعد ها در سال ۱۹۲۹ مورد تایید قرار داد (۴). و در سال ۱۹۴۶، استافر و زیپف، به ترتیب به عوامل میانی در مهاجرت اشاره کرده اند، با این تفاوت که استافر به موقعیت ها و عوامل مؤثر در مهاجرت توجه می کند و زیپف برای عامل جذب یک رابطه یا فرمول ارائه می کند (۵).

در قدیم و در آثار مرتبط با شناخت عوامل مؤثر در مهاجرت، آموزش همگانی و انجام خدمت نظام وظیفه به عنوان دلایل اصلی مهاجرت مطرح می شوند (۶) ولی در بررسی متون مرتبط با عوامل مؤثر بر مهاجرت می توان علل متعدد دیگری را شناسایی کرد. برای نمونه راهودا (۱۹۸۶) توزیع نابرابر زمین، میزان دسترسی به شهر و تجاری شدن کشاورزی را از عوامل مؤثر در مهاجرت روستاییان می داند.

ساهوتا (۱۹۶۹) در برزیل بر نقش تراکم جمعیت و میزان درآمد سرانه در مهاجرت جوانان تأکید دارد و شاکلا (۱۹۷۶) در هند به تفاوت درآمد روستا و شهر به عنوان عامل مهاجرت اشاره می کند (۷).

در ایران مرکز آمار درباره علل مهاجرت بررسی کرده و علل مهاجرت ۵۳۴ مهاجر را در موارد زیر خلاصه کرده است:

انتقال کار (۷٪)، کار دیگر یا بهتر (۱۱٪)، جستجوی کار (۶٪)، تحصیل (۳/۵٪)، استفاده از تسهیلات و امکانات (۹٪)، ازدواج (۱۰٪)، تبعیت از خانوار (۴۵٪)، و سایر (۸/۵٪)، (۸).

در خصوص شهرستان فریدونشهر، طبق داده های آماری در سال های اخیر جمعیت ساکن در این شهرستان همواره رو به کاهش بوده است و این کاهش مربوط به مهاجرت به خارج (برون کوچی) از این شهرستان به شهر اصفهان و دیگر شهرستان های اطراف می باشد، به گونه ای که ده ها روستا کاملاً خالی از سکنه گردیده، و با وجود چند برابر بودن میزان تولد نسبت به مرگ و میر "نرخ رشد طبیعی مثبت" به علت رقم بالای مهاجرت به خارج، رشد جمعیت شهرستان "نرخ رشد مطلق جمعیت" منفی می باشد (۹).

مراجعه حضوری به آدرس جدید هریک از مهاجرین (در شهر یا روستای مقصد مهاجرت) پرسشنامه به روش مصاحبه و در جهت حفظ اطلاعات خصوصی بصورت بی نام برای ایشان تکمیل گردید.

در این پژوهش از "پرسشنامه استاندارد سنجش عوامل مهاجرت به شهرها" که در پایان نامه خانم روناک در شهرستان بانه مورد استفاده قرار گرفته بود استفاده گردید (۱۰) و مشتمل بر ۴۸ سوال با هدف ارزیابی عوامل مرتبط با مهاجرت (عوامل فرهنگی و مذهبی، عوامل آموزشی و پژوهشی، عوامل سیاسی، عوامل اجتماعی، عوامل اقتصادی، عوامل جغرافیایی و اقلیمی) بود که بر اساس طیف لیکرت از ۱ تا ۵ (خیلی کم، کم، متوسط، زیاد، خیلی زیاد) برای هر سوال نمره گذاری شده بود.

با توجه به همسان سازی پرسشنامه مذکور با شرایط شهرستان فریدونشهر، در پژوهش حاضر روایی سوالات پرسشنامه توسط چند تن از اساتید دانشگاه تایید و پایایی پرسشنامه یا قابلیت اعتماد آن با ۳۸ پرسشنامه که به صورت تصادفی بین مهاجرین تقسیم شده بود نیز با استفاده از روش اندازه گیری آلفای کرونباخ محاسبه گردید.

آلفای کرونباخ این پرسشنامه در بعد اقتصادی معادل ۰/۷۸۲، جغرافیایی و اقلیمی ۰/۷۱۱، آموزشی ۰/۷۸۰، اجتماعی ۰/۸۱۲، سیاسی ۰/۸۹۳، مذهبی ۰/۹۶۲ و در مجموع سوالات شش بعد معادل ۰/۸۶۹ بدست آمد.

در این مطالعه جهت حفظ حریم شخصی افراد پرسشنامه ها به صورت بی نام تکمیل گردید و برای تحلیل داده ها از نرم افزار SPSS ورژن ۲۰ و از آزمون های آماری t-test و آنالیز واریانس استفاده شد.

لذا انجام تحقیق حاضر با هدف شناسایی علل و عوامل مرتبط با مهاجرت از شهرستان مذکور ضروری به نظر می رسید، تا با انجام برنامه ریزی های لازم، بستر مناسب برای جلوگیری از مهاجرت و حتی ایجاد مهاجرت معکوس ایجاد گردیده و از روبه زوال رفتن این شهرستان که دارای پیشینه تاریخی چند هزار ساله و منابع طبیعی و خدادادی فراوان می باشد جلوگیری شود.

روش بررسی

این مطالعه توصیفی تحلیلی به صورت مقطعی بر روی ۳۸۴ نفر از مهاجرانی که طی سال های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ از شهرستان فریدونشهر خارج شده اند انجام شده است. حجم نمونه با در نظر گرفتن $P=0/5$ و با استفاده از فرمول ذیل (فرمول برآورد نسبت) تعیین گردید.

$$n = \frac{\left(z_{1-\frac{\alpha}{2}}\right)^2 \times p(1-p)}{d^2}$$

$$n = \frac{(1.96)^2 \times 0.5(1-0.5)}{(0.05)^2} = 384$$

برای انتخاب نمونه ها ابتدا شهرستان به هشت منطقه جغرافیایی که تحت پوشش هشت مرکز بهداشتی درمانی می باشد تقسیم بندی شد و با جمع آوری اطلاعات آماری درخصوص جمعیت، تعداد تولد و مرگ و میر و مهاجرت ها (برون کوچی و درون کوچی) در سال های مورد مطالعه، تعداد مهاجرین مشخص گردید و سهمیه هر مرکز از کل مهاجرت ها و متعاقب آن سهمیه مرکزها در تعداد نمونه مشخص شد و نمونه ای تصادفی به اندازه سهمیه هر مرکز از مهاجران همان مرکز در سال های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ انتخاب گردید و سپس با هماهنگی تلفنی و

یافته ها

میانگین سنی افراد شرکت کننده ۳۸/۵۵±۱۰/۴۳ سال، حداقل سال و با توزیع نرمال بود. سایر اطلاعات دموگرافیک در جدول سن افراد حاضر در مطالعه ۲۰ سال و حداکثر ۷۵ سال با دامنه ۵۵ ۱ ذکر شده است.

جدول ۱: توزیع فراوانی متغیرهای دموگرافیک در افراد شرکت کننده در مطالعه

۹۰/۹	۳۴۹	مرد	جنس
۹/۱	۳۵	زن	
۶	۲۳	بی سواد	تحصیلات
۱۶/۱	۶۲	ابتدایی و راهنمایی	
۳۹/۳	۱۵۱	دیپلم	
۲۹/۵	۱۱۳	فوق دیپلم و لیسانس	
۹/۱	۳۵	کارشناسی ارشد و دکتری	وضعیت تاهل
۹۴/۵	۳۶۳	متاهل	
۲/۳	۹	مجرد	
۳/۲	۱۲	بیوه	
۳/۴	۱۳	رتبه ۱: مشاغل مدیریتی و بازرگانی و پزشک و قاضی و..	رتبه پایگاه اقتصادی اجتماعی (بر اساس طبقه بندی شغلی)
۱۲/۵	۴۸	رتبه ۲: مشاغل کمتر مدیریتی و بازرگانی (مهندسین)	
۲۳/۷	۹۱	رتبه ۳: کارگر ماهر غیریدی (کارمندان ادارات)	
۲۲/۴	۸۶	رتبه ۴: کارگر ماهریدی (اپراتور جرثقیل، سرکارگر کارخانه)	
۳۸	۱۴۶	رتبه ۵: کارگر غیر ماهر (راننده و...)	
۴۰/۶	۱۵۶	شهر	مبدأ مهاجرت
۵۹/۴	۲۲۸	روستا	
۹۶/۹	۳۷۲	شهر	مقصد مهاجرت
۳/۱	۱۲	روستا	
۳۸	۱۴۶	کرج	قومیت
۲۶/۳	۱۰۱	فارس	
۲۲/۲	۸۵	لر بختیاری	
۱۳/۵	۵۲	ترک	
۰	۰	ارمنی	
۵۰/۳	۱۹۳	۱-۳	تعداد اعضاء خانوار
۴۵/۳	۱۷۴	۴-۶	
۴/۴	۱۷	۷-۹	
۱۸	۶۹	۲۰-۲۹/۹	گروه سنی
۴۲/۲	۱۶۲	۳۰-۳۹/۹	
۲۷/۶	۱۰۶	۴۰-۴۹/۹	
۱۲/۲	۴۷	۵۰≤	

مهاجرین، روستایی ها و دیپلمه ها نسبت به سایر گروه ها نمره ی بیشتری به این عوامل داده اند.

در بررسی ارتباط بین خصوصیات دموگرافیک شرکت کنندگان در مطالعه و میانگین نمره کسب شده عوامل جغرافیایی و اقلیمی، مردها-روستایی ها- قومیت لر و هم چنین کسانی که در رتبه ۵ پایگاه اقتصادی- اجتماعی هستند (کارگران غیرماهر) نسبت به سایر گروه ها نمره ی بیشتری به این عوامل داده اند.

در بررسی ارتباط بین خصوصیات دموگرافیک شرکت کنندگان در مطالعه و میانگین نمره کسب شده عوامل آموزشی و پژوهشی، افراد دارای مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و دکتری- خانوارهای ۴-۶ نفره، کسانی که در رتبه ۱ پایگاه اقتصادی اجتماعی (شغل های مدیریتی) هستند نسبت به سایر گروه ها نمره ی بیشتری به این عوامل داده اند و هم چنین افرادی که در گروه سنی $50 \leq$ هستند نسبت به سایر گروه ها نمره ی کمتری به این عوامل داده اند.

در جدول ۲: میانگین نمرات کسب شده عوامل مرتبط با مهاجرت از شهرستان فریدونشهر نشان داده شده است:

با توجه به اطلاعات جدول ۲ می توان بیان کرد که مهم ترین علل مهاجرت در شهرستان فریدون شهر از دیدگاه مهاجرین به ترتیب اولویت به شرح ذیل می باشند:

۱- عوامل اقتصادی ۲- عوامل جغرافیایی و اقلیمی ۳- عوامل آموزشی و پژوهشی ۴- عوامل اجتماعی ۵- عوامل سیاسی ۶- عوامل مذهبی.

در آنالیز های انجام شده با آزمون های آماری در خصوص ارتباط خصوصیات دموگرافیک شرکت کنندگان در مطالعه و نمره دهی ایشان به عوامل مرتبط با مهاجرت نتایج جدول ۳ به دست آمد.

با توجه به نتایج جدول ۳ و دیگر یافته های پژوهش موارد ذیل حاصل می گردد:

در بررسی ارتباط بین خصوصیات دموگرافیک شرکت کنندگان در مطالعه و میانگین نمره کسب شده عوامل اقتصادی، مردها،

جدول ۲: دامنه سوالات پژوهش و میانگین نمره کسب شده عوامل مرتبط با مهاجرت

میانگین نمره عوامل در سوالات مربوطه	درصد نمره کسب شده	میانگین نمره کسب شده در هر پرسشنامه	دامنه نمره هر پرسشنامه در مؤلفه		تعداد سوالات مؤلفه	مؤلفه های پرسشنامه
			پایین	بالا		
۳/۲۴	۶۴	۳۸/۸۸	۶۰	۱۲	۱۲	عوامل اقتصادی
۳	۶۰	۲۴	۴۰	۸	۸	عوامل جغرافیایی و اقلیمی
۲/۹۶	۵۹	۱۱/۸۴	۲۰	۴	۴	عوامل آموزشی و پژوهشی
۲/۹۲	۵۸	۲۳/۳۶	۴۰	۸	۸	عوامل اجتماعی
۲/۲۸	۴۶	۱۸/۲۴	۴۰	۸	۸	عوامل سیاسی
۲/۲۶	۴۵	۱۸/۰۸	۴۰	۸	۸	عوامل مذهبی

جدول ۳: نتایج بررسی ارتباط بین خصوصیات دموگرافیک و میانگین نمره عوامل مرتبط با مهاجرت (سطح معنی داری: $P < 0.05$)

عوامل مذهبی	عوامل سیاسی	عوامل اجتماعی	عوامل آموزشی و پژوهشی	عوامل جغرافیایی و اقلیمی	عوامل اقتصادی	
۰/۳۰۲	۰/۱۲۰	۰/۱۲۴	۰/۴۱۹	۰/۰۵	۰/۰۰۱	جنسیت
<۰/۰۰۱	۰/۰۲۱	۰/۰۰۶	۰/۱۴۹	۰/۰۰۸	۰/۰۰۷	مبدأ مهاجرت
۰/۳۳۷	۰/۵۹۴	۰/۵۴۱	۰/۲۳۷	۰/۵۳۱	۰/۸۴۳	مقصد مهاجرت
۰/۷۷۹	۰/۰۲۹	۰/۰۰۸	۰/۰۰۵	۰/۱۸۶	۰/۶۶۵	بعد خانوار
۰/۱۳۳	۰/۴۴۰	۰/۶۲۲	۰/۵۷۰	۰/۰۶۹	۰/۰۰۹	وضعیت تاهل
۰/۰۰۱	۰/۲۷۱	۰/۰۱۸	<۰/۰۰۱	۰/۱۳۱	<۰/۰۰۱	تحصیلات
۰/۱۲۷	۰/۹۰۴	۰/۶۳۵	۰/۰۱۳	۰/۵۲۱	۰/۴۱۵	گروه سنی
<۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۹	۰/۱۶۱	<۰/۰۰۱	۰/۶۶۷	قومیت
<۰/۰۰۱	۰/۲۱۷	۰/۴۵۸	<۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۷۴	رتبه پایگاه اقتصادی-اجتماعی

متغیر های جنسیت، مبدأ مهاجرت و مقصد مهاجرت با آزمون t مستقل و بقیه متغیر ها با آزمون ANOVA بررسی شده اند.

(شغل های مدیریتی) هستند نسبت به سایر گروه ها نمره ی کمتری به این عوامل داده اند .

بحث و نتیجه گیری

در پژوهش حاضر عامل اقتصادی به عنوان مهم ترین عامل مرتبط با مهاجرت شناسایی شد که با نتایج بسیاری از مطالعات هم خوانی دارد (۲۴-۱۱).

در خصوص ارتباط جنسیت با عوامل اقتصادی به نظر می رسد با توجه به شرایط فرهنگی حاکم بر جامعه ایران که بار اقتصادی خانواده بیشتر بر دوش آقایان است این امر بسیار طبیعی است که در مبحث مهاجرت نیز مسایل اقتصادی برای آقایان از اهمیت بیشتری برخوردار باشد و مهاجرت خانم ها بیشتر از نوع تبعی صورت پذیرد که این ارتباط در مطالعه قاسمی اردهایی و همکاران (۱۱) نیز مشاهده شده است.

و در خصوص جوامع روستایی نیز با توجه به خشکسالی های اخیر و کاهش زمین های مرغوب و هم چنین مکانیزه شدن

در بررسی ارتباط بین خصوصیات دموگرافیک شرکت کنندگان در مطالعه و میانگین نمره کسب شده عوامل اجتماعی، روستایی ها ، خانوارهای ۴-۶ نفره و قومیت لر نسبت به سایر گروه ها نمره ی بیشتری به این عوامل داده اند و افراد با مدرک تحصیلی دیپلم نسبت به سایر گروه ها نمره ی کمتری به این عوامل داده اند.

در بررسی ارتباط بین خصوصیات دموگرافیک شرکت کنندگان در مطالعه و میانگین نمره کسب شده عوامل سیاسی، روستایی ها، خانوارهای ۴-۶ نفره و قومیت لر نسبت به سایر گروه ها نمره ی بیشتری به این عوامل داده اند.

در بررسی ارتباط بین خصوصیات دموگرافیک شرکت کنندگان در مطالعه و میانگین نمره کسب شده عوامل مذهبی، روستایی ها نسبت به شهرنشین ها نمره ی بیشتری به این عوامل داده اند و افراد دارای مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و دکتری- قومیت فارس و افرادی که در رتبه ۱ پایگاه اقتصادی اجتماعی

هم چنین به نظر می رسد ارتباط نمره عوامل جغرافیایی و اقلیمی با قومیت ها را می توان به محل زندگی مهاجرین قبل از ترک شهرستان فریدونشهر تعمیم داد، زیرا در شهرستان فریدونشهر اغلب قومیت لر ساکن در روستا های دوردست، قومیت ترک ساکن در روستاهای نزدیک، قومیت فارس ساکن در مراکز شهری کمتر توسعه یافته و قومیت گرجی ساکن در مناطق اصلی شهری هستند و این امر موجب می شود که رتبه های بالاتر پایگاه اقتصادی - اجتماعی که اکثراً در مناطق شهری ساکن هستند (قومیت گرج و فارس) کمتر تحت تاثیر عوامل اقلیمی قرار گیرند، ولی رتبه های پایین تر که اغلب در روستا و مشاغل کارگری مشغول به کار هستند (قومیت لر و ترک) به شدت با خصوصیات اقلیمی سردسیری منطقه تحت تاثیر قرار گیرند، لذا تفاوت نمره دهی ایشان به عوامل جغرافیایی و اقلیمی متاثر از همین موضوع است، در مطالعه قاسمی اردهایی و همکاران (۱۳) نیز بین طبقه اقتصادی خانوار و مهاجرت ارتباط معنی دار مشاهده شده است.

در این مطالعه سایر عوامل مرتبط با مهاجرت به ترتیب، عوامل آموزشی و پژوهشی، عوامل اجتماعی، عوامل سیاسی و عوامل مذهبی بوده و در برخی مطالعات نیز این عوامل با مهاجرت مرتبط بوده اند (۲۸-۳۱).

در خصوص نمره عوامل اجتماعی، به نظر می رسد با توجه به این که ساکنین مناطق روستایی نسبت به ساکنین مناطق شهری از انواع امکانات اجتماعی و بخصوص امکانات بهداشتی و درمانی تخصصی کمتری برخوردارند و عدم دسترسی مناسب روستاییان به سطح ۲ خدمات جامع سلامت هم قبل از طرح جدید تحول

کشاورزی که نیاز به نیروی انسانی را در این بخش کمتر می نماید و زمینه ایجاد نیروی مازاد در روستا ها و افزایش بیکاری را فراهم می آورد، موجبات مهاجرت روستاییان به خاطر مسائل اقتصادی را فراهم می سازد. که این ارتباط در مطالعه پاپلی یزدی و همکاران (۱۲) نیز مشاهده شده است.

در پژوهش حاضر عامل جغرافیایی و اقلیمی در رتبه دوم عوامل موثر در مهاجرت قرار گرفته است، ولی در برخی مطالعات این عامل به عنوان مهم ترین عامل مرتبط با مهاجرت شناسایی گردیده است (۲۹-۲۷).

در خصوص اهمیت عوامل جغرافیایی و اقلیمی به نظر می رسد با توجه به اینکه مردان نسبت به زنان فعالیت های اقتصادی بیشتری در فضای آزاد انجام می دهند و علاوه بر بیکاری و مسافت زیاد شهرستان از مراکز صنعتی و مرکز استان، شرایط بد اقلیمی بر روی مردان نسبت به زنان و هم چنین به خاطر مسائل حمل و نقل و عدم وجود جاده های دسترسی مناسب و دسترسی بسیار مشکل به خدماتی درمانی و بیمارستان ها، به خصوص در فصل زمستان بر روی روستاییان به نسبت ساکنان مناطق شهری اثرات بیشتری داشته است و طبق داده های آماری افزایش در میزان مهاجرت از روستاها با دورتر شدن از مرکز شهرستان کاملاً مشهود است.

در این خصوص برخی پژوهش ها نیز تاثیر بیشتر عوامل جغرافیایی و اقلیمی بر ساکنین روستایی نسبت به ساکنین شهری را اثبات کرده اند (۲۷، ۲۸). لذا این موارد باعث افزایش تاثیر پذیری و نمره دهی بیشتر مردان نسبت به زنان و روستاییان نسبت به شهرنشینان به این عوامل شده است.

در مجموع در یافته های پژوهش حاضر، این نکته قابل تامل است که روستانشینی یا شهرنشینی مهاجرین در قبل از مهاجرت با دیگر عوامل دموگرافیک اشخاص ارتباط داشته و آن را متأثر می کند و می توان گفت بیشترین تاثیر را در اهمیت و نحوه نمره دهی مهاجرین به عوامل مرتبط با مهاجرت دارد.

در مجموع در بررسی ها و مطالعات انجام شده این نتیجه حاصل شد است که مهاجران طیف گسترده ای از افراد و قشر ها را تشکیل می دهند که زمینه های متفاوتی برای مهاجرت دارند و عوامل اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، جغرافیایی و اقلیمی، فرهنگی، و حتی عوامل دموگرافی و شخصیتی در مهاجرت ها موثرند و هر منطقه با خصوصیات تاریخی، قومی، فرهنگی، اقتصادی، جغرافیایی و ... مختلف باید به صورت جداگانه در خصوص مهاجرت مورد مطالعه قرار گیرد زیرا عوامل موثر بر مهاجرت در مناطق مختلف متفاوت است.

در خصوص شهرستان فریدونشهر با توجه به یافته ها و اولویت های شناسایی شده در این پژوهش لازم است تسهیلات لازم جهت سرمایه گذاری در بخش کشاورزی اعم از استفاده از روش های نوین آبیاری در جهت استفاده بهینه از آب موجود و افزایش سطح زمین زیر کشت، مطالعه و تغییر محصولات زراعی نیز انجام گردد تا اثرات خشکسالی سال های اخیر به حداقل برسد.

و هم چنین در جهت بهبود وضعیت حمل و نقل عمومی و ایجاد جاده های دسترسی مناسب برای روستاها اقدامات لازم انجام گردد تا با بهبود وضعیت خدمات رسانی در زمینه امکانات اجتماعی و بخصوص امکانات بهداشتی و درمانی به روستاهای

سلامت و هم پس از آن، یکی از معضلات اصلی روستاییان بوده است، لذا بدیهی است که تاثیر این امر در تصمیم گیری ایشان برای مهاجرت نسبت به ساکنین مناطق شهری بیشتر است. در مطالعه Mgbakor Miriam و همکاران (۱۴) نیز وجود ارتباط بین کمبود امکانات اجتماعی در روستاها با مهاجرت اثبات شده است.

در خصوص نمرات عوامل سیاسی شاید بتوان اذعان کرد که علت اینکه روستاییان به عوامل سیاسی اهمیت بیشتری می دهند این موضوع باشد که ایشان بسیاری از کمبود های روستا را ناشی از سیاست های کشوری، استانی، و شهرستانی می دانند که این موضوع را مکرراً در پانویس پرسشنامه ذکر نموده بودند.

درخصوص نمرات عوامل مذهبی، نگرش غالب اینگونه است که روستاییان نسبت به ساکنین مناطق شهری اعتقادات مذهبی قوی تری دارند و تحقیق حاضر نشان داد که حتی در مبحث مهاجرت نیز روستاییان اهمیت بیشتری برای این موضوع قائلند و نمره ی بیشتری به این عوامل داده اند.

و هم چنین می توان بیان کرد که در خصوص ارتباط سطح تحصیلات، قومیت، و رتبه پایگاه اقتصادی اجتماعی نیز، همبستگی این موارد با شهرنشینی و روستا نشینی در نگرش ایشان به عوامل مذهبی و نمره دهی ایشان به این عوامل بسیار موثر بوده است، به گونه ای که قومیت های لر و ترک که اغلب روستا نشین بوده و از سطح تحصیلات و رتبه پایگاه اقتصادی- اجتماعی پایین تری برخوردار بوده اند به عوامل مذهبی اهمیت بیشتری داده و برای این عوامل نمره ی بیشتری نسبت به سایرین در نظر گرفته اند.

تضاد منافع

نویسندگان این مقاله این مقاله اعلام می دارند که هیچ گونه تضاد منافی وجود ندارد.

تشکر و قدر دانی

در پایان از کلیه پرسنل همکار شاغل در مراکز بهداشتی درمانی که نهایت همکاری را با پژوهشگران داشتند تشکر و سپاسگزاری می گردد.

دوردست از مهاجرت جمعیت روستایی جلوگیری شود.

بدیهی است افزایش امکانات رفاهی، آموزشی و اشتغال زایی موجبات ماندگاری جمعیت جوان در شهرستان را فراهم می کند، و با توجه به این موضوع که بیشترین زاد و ولد نیز در همین قشر اتفاق می افتد، می توان از کاهش روز افزون جمعیت نیز جلوگیری کرد و پویایی و رشد مجدد جمعیت را شاهد بود.

References

- 1-Irandoost K. Analysis of the transformation of the pattern of migration within the country with an emphasis on urban migration. Quarterly Journal of Urban Studies, Spring. 2013(6):105-18.
- 2-Lhsayy zadeh A. migration theorize. Shiraz: Navid Publications.1989: 57.
- 3-Ravenstein EG. The Laws of Migration. Royal statistical Society. 1926;48:167-235.
- 4-Zahed Zahedani SS. theory of migration, according to the example of Iran. Journal of Humanities and Social Sciences, Shiraz University.1986;1:1-18.
- 5-Saberi far R, Mazravi E. indicators of human development and migration. conference PNU geography of Azarbaijan gharbi, Uromia.2009:30-45.
- 6-Ptyh J. rural migration. translated by doctor Mohammad Momeni kashi, Tehran:Islamic Revolution Organization Publications and education in 1990, first edition.1990:34-7.
- 7-Forouhdeh M. The impact on the income side and the migration of rural residents in Darab, Fars :year 1992. Shiraz University.1992;64:15.
- 8-Statistical Center of Iran. migration and urbanization in Iran. Tehran: Office of the publishing and Information Centre 2003:58.
- 9-Register Office of Fereydunshahr city, the center of the city Fereydunshahr Health Network Statistics, Statistical Yearbook Fereydunshahr, 2011-2015.
- 10-Ronak N. Thesis, identify and prioritize the factors migrate to the cities, case study, the city of Baneh. Islamic Azad University. 2013.
- 11-Ghasemi Ardhayy A, Nobakht R, Ghodrati S. consequential migration trends and determinants of Tehran province of Azerbaijan gharbi province. Semiyearly Journal of partnership and social development, fall and winter 2015. 2015;1(1):62-82.
- 12-Papeli Yazdi Mh, Afdaii A. rural migration in Khorasan. Geographical Research Quarterly. 1987;2(2):77-123.
- 13-Ghasemi Ardhayy A, Rostami N, shiry M. Factors Influencing the rural youth to migrate to the city of Ahar city. Journal of geographic space, year 16, Spring 2016. 2016;16(53):173-92.
- 14-Mgbakor Miriam N, Patrick O, Ifechukwude J. Effects Of Rural-Urban Migration By Youths On Agricultural Labour In Aniocha South Local Government Area of Delta State, Nigeria. Research in Agriculture and Animal Science. 2014;2(6):14-22.